

Polityka społeczna wobec „rzeczy nowych”. 25-lecie encykliki „centesimu annus” św. Jana Pawła II, praca zbiorowa, red. Jan Mazur OSPPE, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Wydawnictwo Naukowe, Kraków [2016], 398 stron (ISBN 978-83-7438-519-0)

Prezentowana publikacja książkowa stanowi naukowy, interdyscyplinarny komentarz do encykliki Jana Pawła II *Centesimus annus*. Jest to praca zbiorowa, której autorzy – specjaliści z zakresu katolickiej nauki społecznej, polityki społecznej, pracy socjalnej, pedagogiki, socjologii i politologii – podejmują różne zagadnienia z dziedziny polityki społecznej w świetle papieskiego dokumentu.

Zgodnie z metodą zaproponowaną przez Jana Pawła II, autorzy starają się odczytać treść tego dokumentu w potrójnym aspekcie. Pierwszy aspekt dotyczy analizy tekstu encykliki, by uświadomić sobie bogactwo sformułowanych w niej fundamentalnych zasad niezbędnych dla przezwyciężenia nabrzmiałych problemów społeczno-politycznych (ks. Kazimierz Świąś, ks. Jan Szymczyk, ks. Dariusz Tułowiecki).

Drugi aspekt polega na analizie „rzeczy nowych”, które charakteryzują ostatnie dziesięciolecie XX i początek XXI wieku. Są to zagadnienia dotyczące kultury i ładu politycznego, porządku demokratycznego, własności prywatnej, przedsiębiorczości i uczestnictwa, ekologicznego nurtu humanizmu, koncepcji ekologii rodziny i kultury narodowej (ks. Piotr Mazurkiewicz, Krzysztof Wielecki, Łukasz Ryszka, ks. Zdzisław Kunicki, ks. Piotr Burgoński, ks. Andrzej Zwoliński, ks. Krzysztof Adamski, Paweł Ulman, ks. Łukasz Marczak, Tomasz Peciakowski, ks. Grzegorz Godawa, Arkadiusz Biały).

Natomiast aspekt trzeci stanowi próbę uchwycenia wyzwań, jakie kryje w sobie przyszłość. W przekonaniu Jana Pawła II owa przyszłość pełna jest niewiadomych, ale jednocześnie należy jej oczekiwać z nadzieją. Przedmiotem zainteresowania autorów publikacji są takie tematy, jak polityka społeczna i ład polityczny oraz odpowiedzialność za człowieka w ponowoczesnym świecie i w dobie globalizacji, kultura prawna w polityce społecznej, rola Kościoła wo-

bec nowych wyzwań oraz problem podmiotowości osoby i społeczeństwa jako wyzwanie dla edukacji obywatelskiej (Jan Mazur OSPPE, Henryk Skorowski SDB, ks. Piotr Kroczek, Marek Wódka OFM Conv., Maria Gagacka, Wioletta Szymczak).

Trzeba przyznać, że książka w swej strukturze stanowi zwarte i przemyślane studium nad encykliką Jana Pawła II *Centesimus annus*. Dla czytelników może być dobrą okazją, by uświadomić im bezpośrednio konsekwencje ewangelicznego orędzia dla życia społeczeństwa. Orędzie to może sprawić, że codzienna praca, walka o sprawiedliwość społeczną i troska o ubogich staną się elementem chrześcijańskiego świadectwa.

Od strony formalnej książka wyróżnia się naukowym, a jednocześnie płynnym i dopracowanym językiem, obszernym przywoływaniem tekstów źródłowych i literatury przedmiotu. Wydaje się, że to kompleksowe ujęcie problematyki integralnego rozwoju ludzkiego i polityki społecznej w świetle nauczania Jana Pawła II powinno zafunkcjonować jako kompletne i inspirujące dzieło.

Nie bez znaczenia jest fakt, iż przedmowę do książki napisał kard. Gerhard Ludwig Müller, pełniący w latach 2012-2017 urząd prefekta Kongregacji Nauki Wiary. O wysokiej randze tej publikacji świadczą jego słowa, mające charakter przesłania adresowanego do tych wszystkich, którzy uprawiają politykę społeczną. W tym miejscu warto przewołać fragment owej przedmowy, którego tekst widnieje także na tylnej stronie okładki. Oto słowa Kardynała:

„Autor encykliki *Centesimus annus* ukazał fenomen „rzeczy nowych” w globalizującym się świecie, którego oblicze pod koniec XX stulecia coraz wyraźniej przybierało kształt ponowoczesności. Uczynił to w duchu wierności zasadzie, polegającej na uznaniu katolickiej nauki społecznej za narzędzie ewangelizacji (...).

Zważywszy na cele każdej autentycznej polityki społecznej, nie sposób nie zauważyć, że troska o ich realizację kryje się w każdej encyklice społecznej. „Społeczny” głos papieży, w szczególności św. Jana Pawła II, ale także jego następców, Benedykta XVI i Franciszka, ukierunkowany jest na obronę prawdy o człowieku, która domaga się poszanowania jego godności, co przekłada się na respektowanie zasad miłości i sprawiedliwości społecznej, budowanie autentycznego pokoju społecznego jako warunku realizacji dobra wspólnego. Pod tym względem niezwykle ważne są słowa św. Jana Pawła II, wypowiedziane w *Centesimus annus*, że do prawdziwego dobra, także dobra wspólnego definiującego sens polityki, prowadzi tylko taka wolność, która podporządkowana jest prawdzie (...).

Święty Jan Paweł II wyraził przekonanie, że poza Ewangelią nie ma prawdziwego rozwiązania jakiegokolwiek kwestii społecznej, zaś „rzeczy nowe” mogą tylko w niej odnaleźć swoją przestrzeń prawdy i odpowiedni fundament moralny. Niechaj duch społecznego nauczania św. Jana Pawła II przeniknie współczesną politykę społeczną właśnie z uwagi na autentyczne dobro człowieka, stworzonego na obraz i podobieństwo Boże!”

Mając na względzie powyższe słowa, należy wyrazić uznanie inicjatorom i współautorom niniejszego dzieła. Oby prezentowane w nim myśli przeniknęły współczesną politykę społeczną!

ks. Jan Orzeszyna